

SODOBNI VOJAŠKI IZZIVI, SLOVENSKA VOJAŠKA TERMINOLOGIJA ... PRISPEVEK K ODGOVORU NA PISMO G. IVANA HERBERTA KUKCA

Čeprav je bilo pismo g. Kukca naslovljeno na GŠSV oziroma uredništvo publikacije *Sodobni vojaški izzivi*, bi ob drugih, večinoma pozitivnih odzivih tudi v Šoli za tuje jezike radi dodali nekaj razmišljanj, ki kažejo na to, da stanje, ko gre za slovensko vojaško terminologijo, vendarle ni tako črno (za odgovor na širše vprašanje o ogroženosti slovenskega jezika, njegove zgodovine, kulturnega boja, narodne zavesti, prakse univerz in časnikov, načina doseganja akademskih naslovov ipd. najbrž nismo prvi poklicani, čeprav imamo tudi o tem svoje mnenje, ki je ponekod zelo blizu mnenju g. Kukca).

Dejstvo pa je, da za vse, kar omenja g. Kuček, ne gre kriviti ne GŠSV ne *Sodobnih vojaških izzivov* ali celo njihove odgovorne urednice, glavnega urednika ali uredniškega odbora. Tudi ne prevajalcev in lektorjev, med katerimi smo tudi mi iz Šole za tuje jezike. Po našem mnenju bi prej lahko rekli prav nasprotno. Ne poznamo sodobne publikacije, ki ni z angleško govorečega območja in ne bi objavljala povzetkov, če ne celo celotnih številk tudi v angleščini. Zato lahko zatrdimo, da ne gre samo za prevajanje ali priklanjaje maloštevilnim vojaškim in drugim tujim predstavnikom v Sloveniji, temveč za resnično širjenje slovenske vojaškostrokovne misli v tujejezičnem prostoru (ki je pač večinoma, čeprav ne čisto, angleški). Odločili smo se za EU, Nato in druge povezave, kljub temu pa menimo, da razvoj slovenske vojaške terminologije ni ogrožen. Tako kot je prof. dr. Tomo Korošec, pa še mnogi pred njim, »osamosvojil« slovenski vojaški jezik, to v tem trenutku delamo tudi lektorji in prevajalci na Šoli za tuje jezike in Ministrstvu za obrambo.

Na Šoli za tuje jezike smo ves čas res predvsem poučevali splošno in vojaško izrazoslovje v angleščini, nemščini in francoščini ter prevajali iz teh jezikov, vendar smo pri tem vedno skrbeli, da se ob tem uveljavlja slovenska vojaška terminologija. Trudili smo se, da pripadniki SV najprej razmišljajo v slovenščini in šele nato smo prevajali ali učili v angleščini ali drugih jezikih. In obratno – ob več tisoč prevedenih straneh Natovih in drugih dokumentov iz angleščine smo vedno sodelovali z vojaškimi strokovnjaki, ki so nam pomagali najti ustrezne slovenske izraze. Prvi koraki so bili morda težki – na eni strani še dediščina srbohrvaščine, na drugi strani prihajajoči in prevladujoči angleški jezik. V tem trenutku lahko rečemo, da smo pri uveljavljanju slovenske vojaške terminologije dosegli že marsikaj.

Naj spomnimo, da na upravno-organizacijski ravni na Ministrstvu za obrambo deluje tudi terminološka komisija, sestavljena iz vojaških strokovnjakov in jezikoslovcev, ki jih je, mimogrede, na ministrstvu kar nekaj (služba za lektoriranje in založništvo, ŠTJ). Ta komisija je zadolžena in tudi skrbi za to, da se ne »uklanjamo«, temveč poskušamo uveljaviti svoje vojaško izrazoslovje. Na Šoli za tuje jezike, predvsem pa v oddelku za prevajanje, tolmačenje in lektoriranje, smo tako izdali Angleško-slovenski vojaški terminološki slovar, Slovensko-nemški vojaški slovar in Slovensko-nemški priročni slovar za tolmače in prevajalce. Pripravljamo gorniški vojaški slovar v treh jezikih, izdali smo Slovar inženirskih izrazov, pred izidom je slovar za pripadnike SV v Afganistanu. Veliko tega je res nastalo na podlagi tujega jezika, vendar vedno dajemo prednost pravilnemu slovenskemu izrazu. Če smo na začetku bili bitko o tem, ali se bo reklo 'interoperabilnost' ali 'povezljivost', nam zdaj vedno bolj prisluhnejo tudi vojaki in upoštevajo naše pripombe, z njimi vedno več sodelujemo tudi pri nastajanju različnih priročnikov (pomoč pri prevajanju, lektoriranje). Ni odveč omeniti, da imamo tudi vedno več dela s tolmačenjem v slovenščino ali iz nje, kar kljub nespornemu poznavanju jezika dokazuje, da »vseangleškost« vendarle ni tako prisotna.

Skratka, menimo, da pretirana črnogledost glede slovenske vojaške terminologije ni potrebna. Terminologija nastaja in se bo še utrjevala. Zavedati pa se moramo, da smo vpeti v posebno, obrambno sodelovanje, v katerem sta razumljivost in natančnost v izražanju nujni. Kolikor bo mogoče, bomo skrbeli, da to ne bo v škodo slovenskemu jeziku.

Dr. Janko Berlogar,
Šola za tuje jezike, Oddelek za prevajanje, tolmačenje in lektoriranje